

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหม่ต่อการสร้างเสริมสุขภาพในชุมชน

THE ROLE OF THE KLONG-MAI TAMBON ADMINISTRATION ORGANIZATION IN HEALTH PROMOTION IN THE COMMUNITY

ชาติรี ดุนคำ 5037853 SHPA/M

ศศ.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : สมบูรณ์ ศิริสรธริทธิ, Ph.D., กมลพร สอนศรี D.P.A., นพดล อุดมวิศกุล, Ph.D.

#### บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหม่ในการสร้างเสริมสุขภาพชุมชน 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหม่ในการสร้างเสริมสุขภาพชุมชน 3) ศึกษาแนวทางการสร้างเสริมสุขภาพในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหม่ กลุ่มประชากรที่ศึกษาแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหม่ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน 8 คน เก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์ กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหม่ จำนวน 381 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า Paired – Samples T Test

ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่อการสร้างเสริมสุขภาพชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหม่ โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 (P-Value = 0.000) ซึ่งค่าเฉลี่ยส่วนต่าง (GAP) อยู่ในระดับ .359 โดยระดับความคาดหวัง ( $\bar{X}$  = 3.68) มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงโดยรวม ( $\bar{X}$  = 3.32) เมื่อพิจารณาในแง่มิติการสร้างเสริมสุขภาพ สรุปได้ว่า 1) ด้านการสร้างนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ ความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}$  = 3.72) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงที่อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}$  = 3.43) เช่นเดียวกัน 2) ด้านการสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพดี ความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}$  = 3.67) สูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงที่อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X}$  = 3.17) 3) ด้านการสร้างชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อสุขภาพดี ความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}$  = 3.63) สูงกว่าระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงที่อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X}$  = 3.36) 4) ด้านการพัฒนาทักษะส่วนบุคคลเพื่อสุขภาพดี ความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}$  = 3.70) สูงกว่าระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงที่อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X}$  = 3.27) 5) ด้านการปรับเปลี่ยนบริการสุขภาพ ความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}$  = 3.66) สูงกว่าระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงที่อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X}$  = 3.36)

นอกจากนี้ผลการศึกษาพบปัญหาและอุปสรรคในการสร้างเสริมสุขภาพชุมชนของอบต.คลองใหม่ คือ 1) ประชาชนขาดความร่วมมือในกิจกรรมด้านสุขภาพของชุมชน 2) การจัดให้บริการด้านสุขภาพไม่ทั่วถึง 3) งบประมาณสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน 4) การขาดความสามัคคีของประชาชนในชุมชน 5) ขาดการจัดสรรอุปกรณ์ในการออกกำลังกายให้กับประชาชน 6) อบต.ขาดการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้แก่ประชาชนเพื่อตระหนักถึงปัญหาด้านสุขภาพ อย่างไรก็ตาม จุดแข็งของอบต.คลองใหม่คือมีแนวทางในการสร้างเสริมสุขภาพ ด้วยการสร้างเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกชุมชนเป็นหลัก เพื่อการมีสุขภาพที่ดีของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย : อบต.ควรมีนโยบายสร้างความรักและความสามัคคีให้เกิดขึ้นในชุมชนคลองใหม่ ผ่านกระบวนการทำกิจกรรมด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน มีนโยบายเพื่อสร้างกลไกสนับสนุนการดำเนินการด้านสุขภาพในระดับบุคคล ระดับกลุ่ม เพื่อปรับเปลี่ยนมุมมองให้ประชาชนตระหนักในเรื่องของสุขภาพมากขึ้น และสำรวจความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึง และควรมีนโยบายติดตามและประเมินผล เกี่ยวกับการดำเนินการ โครงการ และกิจกรรมการสร้างเสริมสุขภาพอยู่เสมอ เนื่องจากเป็นนโยบายที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็นวิสัยทัศน์ ของอบต.

คำสำคัญ : บทบาท / การสร้างเสริมสุขภาพในชุมชน / องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหม่

# THE ROLE OF THE KLONG-MAI TAMBON ADMINISTRATION ORGANIZATION IN HEALTH PROMOTION IN THE COMMUNITY

CHATREE LUNDAM 5037853 SHPA/M

M.A. (PUBLIC ADMINISTRATION)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SOMBOON SIRISUNHIRUN, Ph.D.,  
KAMOLPORN SORNSRI, D.P.A., NOPHADOL UDOMWISSAWAKUL, Ph.D.

## ABSTRACT

The objectives of this research were as follows: 1) To compare expected and actual roles of the Klong-Mai Tambon Administration Organization (KMTAO) in community health promotion. 2) To study the problems and obstacles of the KMTAO in community health promotion. 3) To study the guidelines on community health promotion as set forth by the KMTAO. Two groups of populations were used. Data from group 1 were gathered by interviewing 8 KMTAO executives, public health officers and village health volunteers. Group 2 data were collected by using questionnaires from 381 adults living in the KMTAO research zone. The data were analyzed by SPSS by using frequency, mean, standard deviation, and paired sample t-test.

The aim of the questionnaires was to assess the five objectives: (i) setting up a public health policy; (ii) creating health environment; (iii) strengthening community; (iv) developing personal skills; and (v) orienting the health care service system for a role in promoting community health.

From the data it was shown that the expected roles of KMTAO in community health promotion ( $\bar{X} = 3.68$ ) had a significantly higher mean than the actual roles ( $\bar{X} = 3.32$ ) at level of 0.05 (P-Value = 0.000) Each objective of health promotion could be summarized as follows: 1) The expected roles of building health public policy had a considerably higher mean ( $\bar{X} = 3.72$ ) than the actual roles ( $\bar{X} = 3.43$ ). 2) The expected roles of creating a health environment had a considerably higher mean ( $\bar{X} = 3.67$ ) than the actual roles ( $\bar{X} = 3.17$ ). 3) The expected roles of community strengthening had a considerably higher mean ( $\bar{X} = 3.63$ ) than the actual roles ( $\bar{X} = 3.36$ ). 4) The expected roles of personal skill development had a considerably higher mean ( $\bar{X} = 3.70$ ) than the actual roles ( $\bar{X} = 3.27$ ). 5) The expected roles of health care service system orientation had a considerably higher mean ( $\bar{X} = 3.66$ ) than the actual roles ( $\bar{X} = 3.36$ ).

However, the research data revealed problems and obstacles in community health promotion as follows: 1) Limited community health activities cooperation. 2) Limited number of health care services 3) insufficient health promotion budget. 4) Lack of united effort. 5) Limited space and exercise equipment. 6) Limited activity communication to solve public health problems. Furthermore, the KMTAO have a strong network to promote health to the public both inside and outside of the community.

Research recommendations are as follows: KMTAO should set up a policy to create a mechanism to support health activities and promote community participation to create love and unity in Klong-Mai Community, Thailand.

KEY WORDS: ROLE / COMMUNITY HEALTH PROMOTION / KLONG-MAI  
TAMBON ADMINISTRATION ORGANIZATION

142 pages